

živinsko ime „stekljači“ prideva. Ako dopisnik drugega sredstva ne vé, neotesano mlajino zboljšati, kakor po novinah njo raznašati, moram dvmi, da bo s tem kaj opravil druga, kakor poščenje vzela tistim, ki niso krivi, ako se kak nered zgodi. Mat. Kocpek, predstojnik.

Iz Krškega. Kakor se najdejo ljudje, ki ne morejo poprej od vina, dokler se ne vpijanijo, je tudi veliko takih, ki ne znajo pisati ali govoriti kaj, ako ne lažeja. — Ravno tak je dopisun, kojega v Krškem dobro poznamo, ki že več let svojo neznanu modrost po krčmah ponuja, pa se ga radi ogiblujemo, ker le tisti en čas dobro z njim vozi, ki molče njegove kvinte-kvante poslušajo, in njegovi modrosti prikimuje. On je tisti, ki je „gimnazijo dovršil“, kako pa da je za blagor občine Videmske vnet, kamor spada posestvo njegove žene, je do zdaj pri vsaki priliki narobe pokazal; zadnjič s tem, da je on kriv, da je morala občina za novo šolo kupljene hiše dosti več plačati, kakor bi se bile na dražbi dobile, ko bi on ne bil občine slepil. Da novo izvoljeni župan ni takošen, kakor dopisun laže, ki je mislil sam izvoljen biti, mi ni treba omeniti; tudi župan Vidimski 300 gl. ne dobiva kot župan, temveč za pisarno v svoji hiši in za pisarijo, katero sam opravlja, ker tajnika nima. Da dopisun po naših duhovnikih z lažmi udriha, je že navada takih ljudi. Vidimski župnik, od kterega vemo, da ima že staroslovensko geslo: „Vse za Boga, dom in cesarja“ naj se dopisunu posebno zahvaljuje. — Slovanskim veselicam se naši duhovniki ne odtegujejo; dva sta celo uda našega pevskega društva, sta se tudi vdeležila druge in zadnje besede; ako se pa na tih nedeljah v krčmi beseda napravi, se je vendar katoliški duhovnik vdeležiti ne more. Zakaj dopisunu naš ljubljenski g. vikar niso po volji, vsi Krščani dobro vemo. Bilo je v novi eri, ko je dopisun po krčmah se kregal, da so stariši še tako nespametni, in otroke k vstajenju, k procesijam križevga tedna in S. R. Telesa gologlave pošiljajo. Gosp. vikar so na to se pritožili, da mož, kteremu ni mrzabučje ogolil, in ne soluce bakrenega lica opalilo, se predrzne po krčmah čez stare krščanske navade zabavljati. Tudi niso gosp. vikar nobenega „ferdamali“, ampak le v predpustu ljudi sploh svarili pred nevarnimi pustnimi veselicami. Kar je dopisun o našem učitelju črnil, to se njega samega zadeva: n. p. on je najhujše kričal, da hiše, ki so se na Vidmu za novo šolo kupile, niso za to, ko je pa komisijon odločil, da se te hiše lahko za novo šolo predelajo, nobene besede ni več zinil, temveč prikimal in eden najprvih podpisal.

NB. Dopis smo po želji Videmskega g. župana iz Sloveña št. 95. ponatisnili!

Od sy. Jurja nad Ptujem. (Po ognju) je 23. avg. velika nesreča zadela 4 kmete v Juvancih. Dva otroka kmeta Janeza Krambergarja sta si na vozu, ki je v kolarnici stal, zakurila. Iz malih

isker je brz nastal grozen požar. Ogenj je namreč ugrabil najpoprej kolarnico, bleve in hrame Krambergarjeve potem se prestavil na hlev Urše Zimoničeve, na hrame Janeza Zelenika, koje je od Benka kupil, in naposled upepelil vsa poslopja Franca Bračiča. Krambergarju je 14 glav živine zgorelo, Bračiču pa vse zrnje, slama in seno. Tudi Urši Zimoničevej je vse zgorelo, kar je imela v dveh hišah. Dalej potem ogenj ni segnil Škoda še ni cenjena, vendar reči se more, da je jako velika in za nesrečne pogorelece močno občutljiva! F. M.

Iz Ormuža. (Premiranje konjev. — Posojilnica). Konjerejsko društvo štajersko napravi 11. septembra, t. l. v Ormužu javno premiranje konj. V ta namen so se razglasila slovenska povabila, v katerih so natančno razloženi pogoji, katerih se ima držati vsak, ki hoče konja prignati za premiranje. Sploh pa bodo obdarovani le konji lahki, bodi za ježo, bodi za vožnjo primerni. Ob enem želi državna uprava kupiti 6 žrebec prvotnih za izrejo v Nejdovi. Posestnike, ki se hočejo s svojimi konji premirovanja udeležiti, imajo to do 5. sept. gosp. Kadaju naznaniti, kder se vse še bolj natančno poizvé. — Naša posojilnica dobro napreduje. Do 30. junija t. l. je 176 udov s 2030 pravičnimi deleži po 50 fl. (skupaj 10.150 fl.) društvu pristopilo in vplačalo 5362 fl., ostali znesek 4787 fl. vplačujejo po mesečnih obrokih. Pristopnina znaša 173 fl.; obresti za dana posojila 590 fl., provizije in doneski za stroške 264 fl., za prodane knjižice se je spečalo 25 fl., Nazaj vplačalo se je od menjic 2726 fl., od zadolžnic 103 fl., vloženih je proti 6 % obrestim 10.384 fl. Vsi prejemki znašajo 19.530 fl. Izposodilo se je na menjice 16.171 fl., na zadolžnice 2262 fl., vložnikom nazaj plačalo se je 708 fl., društvene knjižice stanejo 87 fl., tiskovine 38 fl., osnovalni stroški znašajo 77 fl., gotovine je 272 fl., kar vse skupaj daje svoto 19.530 fl. (bro. 2222)

Politični ogled.

Vojska na Turškem. V petek 19. avgusta so začeli Turki od vseh strani Srbe napadati, da bi vzeli Aleksinac in potem prodrli v Beligrad. Turka je gotovo 120.000 mož. Ali ni se jim posrečilo. Srbi so se branili, kakor levi. Pred 500 leti so se jihovi očetje borili na Kosovem polju tri dni, a sedaj so se s Turkom klali 6 dni pri Aleksinacu, ki je zavarovan z 19 šancami, katere se raztezajo po celem dolu Morave. V 6dnevni borbi se je kri prelivala na obojnem pobočju Morave in so se Srbi vsaki den nekoliko pomaknoli nazaj. V torek 22. avgusta so prišli Turki celo blizu šane po grozni zgubi vojakov. V noči so dobili 50.000 v pomoč, koje je prignal Fazli-paša. V sredo jutro 23. avg. so napali šance pa vselej zastoj — trikrat so bili Turki odbiti. Ta den je padel srbski obrist Protič in 83 ruskih ofi-

cirjev, ki so največ pripomogli, da so Srbi stali, kakor zid. Nekatero bombe le so padle v Aleksinac in ga užgale. V noči potem je Črnajev vse reserve na se potegol in začel 24. avgusta odločivno bitko. Prodril je naglo iz šanc in planol na Turke, ki bi sicer bili ta napad odbili, toda okoli dveh popoldne jim je Horvatovič prišel za hrbet z 22.000 junaki, ki so z velikim trpljenjem iz Knjaževaca nad Gramado po gorovju praskali in plezali tri dni in ravno o pravem času došli, da so zmago nagnili na srbsko stran. Turki so se začeli pomikati nazaj proti Nišu, pustivši 15 do 20.000 mrtvecev na bojišču. Turke bi Srbi bili uničili, toda niso zamogli pritiskati, preveč so bili utrujeni. Črnajev je potem 26. avgusta Turke do Stanice podil in se s Horvatovičem popolnem združil. — Na zahodni strani Srbi je general Alimpič vzel vendar enkrat mesto Bjelino, katero so Turki zapustili umorivši poprej vse Kristijane v njej. Srbi prodirajo proti Tuzli in Sarajevu. Na jugu se pripravljajo važne reči. Derviš-paša je zbral kakih 30.000 Turkov in misli udariti v Črnogoro. V Hercegovini so bili Turki tepeni pri Glivi, kder je palo 400 muselmanov — V Bosniji vstaši tudi napredujejo, zlasti sedaj, ko jih je obrist Despotovič nekoliko bolj uredil. Iz Bosnije je 80 ime-nitnih Turkov avstrijsko vlado prosilo, če bi se smeli na Ogersko preseliti. Avstrijska vlada je temu privolila, turška pa ne. No, Turk dobro vé, da mu je Magjar brat. Zato hoče k njemu. Turki orožajo v Aziji 100.000 novincev pa tudi Srbi se pripravljajo na nadaljevanje boja.

Avstrijske dežele. Naši ministri se pogosto posvetujejo na Dunaju pa nihče prav ne vé o čem in s kakim uspehom. Nekateri pravijo, da velja posvetovanje o prihodnjem vojski in da bo Avstrija vzela Bosnijo in Hercegovino. Drugi pa trdijo, da se pomenkvajo o magjarskih zadevah. — Cesarica se poda te dni v grad Miramar pri Trstu in ostane ondi 3 tedne. — Na Českem v Šlanu so Čehi napravili veselico in pri njej denarje pobirali za srbske ranjence. Vlada je denarje pograbila. — V Opavi so hotli tamošnji Slavjani napraviti Matico, kakoršno imamo Slovenci v Ljubljani. Vlada je to prepovedala, češ, da bi Matica vznemirjevala — Nemca. — Ogerski minister Simonyi je odstopil. Pravijo, da mu ni povoljna nagodba, katero je minister Tisza sklenol z avstrijskimi ministri. V Oseku so zopet več Srbov zaprli.

Vnanje države. Ruski car je došel v Varšavo, kder je blizu 100.000 vojakov zbranih. Ruski narod čedalje bolj glasno širja boj zoper Turka in Angleže. Ti si prizadevajo vojsko na Turškem ustaviti, a do sedaj se jim to ni posrečilo. — Prus drži zastran Turčije z Rusom in torej si druge vlade ničesar prav ne upajo. Na Španskem je zopet začelo vreti v deželah, kder so bili lani Karlisti komaj premagani. Bati se je nove ustaje z liberalizmom nezadovoljnega ljudstva. — Na Francoskem so konservativci zopet izvolili za poslanca

zgovornega grofa Muna, čegar prvo volitev so republikanci in liberalci zavrgli samo zato, ker je grof Mun prijatelj sv. Cerkve in jenihi duhovnikov. Kitajci in Angleži so se tako sprli, da se je vsaki čas bati krvave vojske daleč v vzhodni Aziji, kder je kitajsko cesarstvo broječe 300 milijonov stanovnikov.

Za poduk in kratek čas.

Turki pa bratje naši jugoslavjanski.

Svemmu svétu svitje zora,
Kod Balkana nema dana!
Usréd gorkéh suzah mora
Gori, gori ljuta rana,
Koju robstvo zadade.
Ostrožinski.

IV. Med slavnim Carigradom in sedmero-ustim izlivom mogočne Donave v Črno morje pri-lično na sredi bližajo se temu poslednji in zelo znižani griči Stare planine ali Balkana, t. j. go-rovja, ki se iz morskih globin dviga in proti za-hodu proteza čedalje bolj na visoko in deloma tudi na široko. Mogočnega gorovja ledje ali po-bočje pokriva gosto hrastovje in bukovje ter s svo-jim skalnim, golim in kakih 120 ur dolgim hrbtom seka na dvoje vse pokrajine med široko Donavo od ustja do Vidina in med Egejskim ali Greškim morjem od Carigrada na izhodu do Soluna na za-hodu. V teh prekrasnih in rodovitnih pokrajinah prebiva najnesrečniše slavjansko pleme — tužni Bolgari. Kakih 500 let po Kristusu so došli v te kraje. Bili so več stotin let mogočni, srečni in slavni. Sedaj so zaničevani, potrči in revni, če-ravno jih je 6 milijonov duš. Petstoletno trpljenje, robstvo in sužanstvo pod turškim jarmom jih je skoro popolnem zlomilo. Spomin na nekdanje boljše dneve, na slavne očake je iz naroda pre-minol. Sreča samostalnosti, naroden ponos in za-vest, vse je zamorjeno in globoko pokopano. Ubogi Bolgar se misli že srečnega, ako Turčin le ne-koliko menje nad njim divja in razsaja. Celih 500 let ne sme Bolgar orožja nositi. Ves narod je zbeگان, plašljiv in obupen. Gorostasni možje trepečejo pred vsakim turškim capinom, ker je ta v znamenje svojega gospodstva vedno orožan od nog do ušes. Bolgari so celó svoje slavjansko ime zgubili. Ime Bolgar je tartarsko. Edino kar so še ohranili, to je vera v Jezusa Kristusa, od-rešenika sveta, in pa svoj častiti slavjanski jezik. Ta je sicer sedaj mnogo popačen, poln turških tartarskih in greških besed, vendar kljubu temu še vedno kaže močne sledi krepkega blagovzučnega pravilnega i jasnega jezika staroslovenskega, ko-jega sta govorila apostola Slavjanov, sv. Ciril in Metod ter v njem slavjanskemu svetu prvič tolma-čila sveto pismo in opravljala službo božjo nove zaveze. Sveta naša blagovestnika, učeni Ciril in jegov brat umetnik Metod, bila sta rojena v Solunu, ki je že takrat bil na pol greško, na pol pa — bolgarsko mesto.